

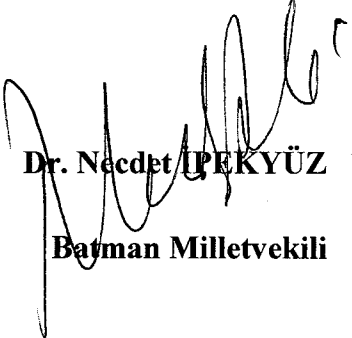

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 26396
Tarih: 22.03.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Dr. Necdet İPEKYÜZ
Batman Milletvekili

Hava kirliliğinin insan sağlığına etkileri üzerine çalışmalar yürüten 15 sağlık, çevre ve iklim örgütünün oluşturduğu Temiz Hava Hakkı Platformu'nun (THHP) hazırladığı, Türkiye'de hava kalitesinin karnesi niteliğindeki 'Kara Raporu'nun 5'incisi yayınlanmıştır. Raporda havası en kirli 5 kent Batman, Iğdır, Ağrı, Şırnak ve Malatya olarak sıralanmıştır. Bu illerde yıllık partikül madde değerleri ortalamasının Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) belirlediği kılavuz değerinin 5 ila 8 katı olan 200'den fazla, günde, ulusal limit değerinin üstünde hava kirliliği ölçüldüğü tespit edilmiştir. Raporda, Batman'da yaşayanların 2021 yılının 326 günü kirli havaya maruz kaldığı ifade edilmiştir. Ayrıca Iğdır'ın son 6 yıldır en kirli iller arasında en üst sıralarda yer aldığı belirtilen raporda, konutlarda yakılan kömürün yol açtığı hava kirliliğine ek olarak bir diğer önemli nedenin de yoğun uluslararası karayolu trafiği ve mal taşımacılığı olduğu dile getirilmiştir. PM10 kirliliği olmayan tek il olan Hakkâri'de yaşayanların ise kükürtdioksit açısından çok kirli bir hava soluduğu kaydedilmiştir.

Raporda hava kirliliğinin, Türkiye genelinde tüm yaşlar için ölüme ve sakatlığa yol açan ilk 10 risk arasında 2009'da altıncı sıradayken, 2019'da beşinci sıraya yükseldiği hatırlatılmış, Türkiye genelinde 2021 yılında hava kirliliği nedeniyle en az 42 bin 67 kişinin hayatını kaybettiği ifade edilmiştir. Rapora göre, ölüm nedenleri arasında hava kirliliğinin yüzdelik payının en yüksek olduğu Batman'da her 100 ölümden 31'inin, Iğdır ve Karaman'da ise her 100 ölümden 28'inin hava kirliliği kaynaklı olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca raporda, depremlerden etkilenen kentlerde hava kirliliğinin arttığına değinilerek çözüm yolu hastalıklarında artış olduğunu belirtilmiş ve bunun bir halk sağlığı sorunu haline geldiği tesbiti yapılmıştır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de hava kirliliği ölçümleri hangi sıklıkla ve hangi yöntemlerle yapılmaktadır?
2. Raporda, 2021 yılı için, Batman’da 326 gün hava kirliliğine maruz kaldığı tespiti yapılmıştır. Neredeyse yılın tamamında hava kirliliğine maruz kalan Batman için özel bir çalışmanız olacak mıdır?
3. Hava kirliliğinin yoğun yaşandığı iller için özel önlemler alınacak mıdır? Alınacaksa bunlar ne tür önlemler olacaktır?
4. Sanayileşmenin yeterince gelişmediği ve TÜİK verilerine göre işsizliğin en fazla olduğu şehirler arasında yer alan Batman’da hava kirliliğinin nedenleri konusunda bir araştırmanız var mıdır?
5. Son beş yılda hava kirliliğine bağlı ölüm sayısı kaçtır? Bunların yıllara ve illere göre dağılımı nasıldır?
6. Türkiye genelinde hava kirliliğini engellemeye dair bir politikalarınız/tedbirleriniz var mıdır, varsa nelerdir?